

Foaia Diecezană

Organul oficial al eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

Prețul abonamentului :

Parohiile cl. I. și II. pe un an 400 Lei
 Parohiile cl. III. și subclasă . . . 300 Lei
 Pentru preoți și particulari . . . 300 Lei
 Un număr . . . . . 5 Lei
 Pentru străinătate pe un an . . . 500 Lei

APARE DUMINECA

Manuscrisele nu se înapoiază și se adresează redacțiunii „Foaia Diecezană”.
 Iar banii pentru abonamente și inserțiuni se trimit administrațiunii
 „Tipografia și Librăria Diecezană” în Caransebeș

Prețul inserțiunilor

Pentru publicațiuni oficiale, concursuri edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 120 Lei, până la 200 de cuvinte 180 Lei, de aci în sus 200 Lei

Pe pământul Transnistriei.

IX

Un preot transnistrian.

După masă, conduși de d-l Prefect — suntem, dealtfel, peste tot, invitații D-sale — vizităm orașul.

Trecând pe la Prefectură, un preot ucrainean — al doilea pe care-l întâlnim în Transnistria — solicită audiență Prea Sfințitului Veniamin.

Prea Sfințitul nu se gândește la anumite forme convenționale, ci primește să-l asculte îndată și-l îmbrățișează ca pe un frate în Hristos.

Este Păr. Arefa Butchievici din Ofatinți, jud. Râbnița. Un om bătrân, de 73 de ani, care a servit altarul Domnului aproape 50 de ani.

Se ține, totuși, bine.

Mic de stat, pășește mărunt și repede. Îmbrăcămintea lui e demnă de plâns. Un fel de antereu decolorat și ros, legat în jurul corpului cu o curea, lasă să se vadă, pe dedesubt, cismele lui pline de glod și o cămașă, care, desigur, a avut cândva, altă culoare, deschisă la piept.

O „șapcă a la Stalin” — de care poartă aproape toți cetățenii sovietelor — cu cozoroc rotund și scurt, vârită peste pletele lui lungi, completează exteriorul ciudat al preotului care ni se înfățișează.

Și aceasta este singura lui îmbrăcămintă.

Cu această îmbrăcămintă a umblat ca un vagabond, ani dearândul, prin toată Ucraina,

liber — ascunzându-se de prigonitori — sau în faimoasa „mașină neagră” purtat spre închisorile bolșevicilor.

Și tot cu această îmbrăcămintă de mizerie, înfruntând cu curaj de martir bezbojniciei acestui pământ, și-a exercitat înalta sa chemare preotească.

Vorbește repede, într’o moldovenească aproximativă.

Iși recapitulează trecutu-i zbuciumat în emoție, ca și cum ar vorbi de lucruri diverse.

Un zâmbet ciudat stăruie pe fața lui. Dar mai ales ochii lui mici și vioi, ascunși în stufăria bărbii, care a crescut sălbatec pe toată fața, inspiră oarecăr neîncredere.

Are gesturi precipitate.

Răspunde necontrolat — mai ales la întrebările d-lui Prefect — și zâmbește mereu și clipește des din ochii lui mici.

La unele întrebări răspunde cu un fel de pornire, ceea ce face pe d-l Prefect să-l invite să se liniștească.

„Nu știți ce zace în sufletul acestor oameni, sub orice haină s’ar ascunde” ne înșină d-l Prefect.

Dar la această apostrofă, preotul ucrainean tresare.

Pe fața lui, am surprins apoi, acel zâmbet, ciudat, încremenit undeva în colțul buzelor, ca o crispă de durere.

Doamne, și noi credeam că pe fața omului acesta, clipele de groază și suferință prin care a trecut, n’au lăsat nici o urmă!

Omul acesta nu se mai teme de nimic, fiindcă 20 de ani, a ascultat mereu cronometrul sinistru al morții și de nenumărate ori s’a pregătit să-i primească sărutul de ghiță.

A fost, de atâtea ori, huiduit public de cei fără Dumnezeu, umilit și batjocurit, de aceea și-a însușit, poate, o atitudine de voinică dârzenie, de hărbătească răbdare.

S'a obișnuit să promească numai vorbe de ocară, deaceia, poate, și azi, răspunsurile lui sunt pregătite totdeauna pentru o reacțiune de demnitate.

Vorba lui, deși simplă, e cu înțelesuri ascunse și tăioasă.

Nu-și dă oare seama că azi vorbește cu prieteni?

Azi, venind în fața noastră, a crezut că poate să-și manifeste cu entuziasm bucuria.

Dar el nu este capabil de izbucniri entuziaste.

Sufletul lui e pregătit pentru luptă.

Pentru lupta cu Antihrist.

Și Păr. Butchievici a luptat și a suferit mult.

Bolșevicii i-au cerut să dea o declarație în scris că... nu există Dumnezeu.

Preotul le-a răspuns însă prompt — cu zâmbetul lui caustic — „zis-a nebunul în mintea sa: nu este Dumnezeu.“

Această replică l-a adus să cunoască închisorile și torturile în Odesa, Tiraspol ș. a.

Acum câțiva ani, un „tovarăș“ cu rosturi înalte, i-a dat să-și aleagă un serviciu: grădinar sau păzitor de... porci.

Preotul îi răspunde cu aceeași promptitudine că nu se rușinează de nici un fel de muncă.

Și a muncit, într'adevăr, oriunde a fost pus, exercitându-și neîntrerupt și dregătoria sacră a preoției.

Am ascultat, cu inima strânsă de durere, un fragment, povestit fără dialectică, din marea dramă a preoțimii ortodoxe de pe acest pământ.

Păr. Butchievici se îndepărtează, cu pasul lui mic și grăbit, bucuros că a primit dela noi o sticlută cu sf. Mir.

Ia direct drumul spre satul său.

Acolo are să ungă cu sf. Mir, altarul pângărit de nelegiuiri. Deaceia, mai mult zboară decât pășește, cu toată greutatea celor 73 de ani.

Importanța orașului Râbnîța.

Vizităm apoi orașul, care a fost „descoperit“ și făcut capitală de județ de actualul prefect (care voește să-i schimbe și numele în „Râmnița“).

Așezat într'o regiune bogată, orașelul este

un important nod de cale ferată și are o intensă vieață industrială.

Are câteva fabrici care-i fac numele cunoscut în toată Rusia și chiar în Europa. Astfel are o fabrică de zahăr. O carieră de piatră de var pentru rafinarea zahărului (înlocuind cărbunele sau făina de oase) unică — după cum ni se spune — în fosta Republică a Sovietelor. Fabrică de var cu 8 furnale mari — dintre cari 2 sunt în stare de funcționare. O fabrică de ulei, care funcționează normal.

Mai vizităm o brutărie sovietică — unică în oraș — care funcționa cu 12 lucrători. Și aceasta a scăpat neatinsă.

Fabricile, avariate de bolșevici la retragere, se repară și în curând vor fi puse toate în funcțiune.

Vizităm apoi „ghetto“-ul în care sunt concentrați 1410 evrei.

Aici, ne izbește peste tot, un aspect de murdărie și mizerie.

Pe înserate, ne întoarcem la locuința d-lui Prefect. Aici ne așteaptă păr. căpitan Nicolae Zaharia, care ne invită la Slobozia unde este cantonat Regimentul Sf. Sale. Invitația aceasta coincide cu planul nostru. A două zi de dimineață deci, vom porni spre Slobozia, comună moldovenească fruntașă, care-și serbează hrumul bisericii.

La cină d-l Prefect, voind să consemneze actul săvârșit de Prea Sfințitul Veniamin în acest județ, redactează următorul:

U B I S Q U.

Astăzi, 20 Septembrie, anul mântuirii 1941, în orașul Râbnîța de pe s'anga Nistrului, învrednicim-ne-a Dumnezeu Atotputernicul să prăznuim cel mai important act din vieața Românilor de prin aceste plaiuri curat românești.

Făclia credinței strămoșești purtată cu atâta strălucire de către P. S. Sa Veniamin Nstor, episcop al Caransebeșului din țara mândrului Banat, a lumnat sufletele atât de mult întunecate ale miilor de credincioși veniți de pe cele mai îndepărtate meleaguri ale Transnistriei pe veci desrobite de baioneta viteazului ostaș român, condus cu atâta eroism de către Ion Antonescu Mareșalul României, Conducătorul Statului, sub domnia tânărului Rege Mihai I.

Săvârșitu-s'a cu acest prilej arhieriască liturghie, în graiul românesc, de către înaltul Erarh, asistat de preotul Marcu Bănescu din Anina și protodiaconul Teodor Roșca dela episcopia Caransebeșului, după care s'au încreștinat prin sfântul botez 94 (nouăzeci și patru) copii moldoveni, nași fiind: Colonelul Constantin Popescu Corbul, Prefectul județului Râbnîța, Inginer agronom inspector Virgil Ciufec și gospodarul Oprea Iacobescu.

S'au împărțit cu acest prilej, drept amintire celor botezați, sf. niște și frumoase cruciulițe și icoane, sim-

bol al mântuirii sufletelor și pază contra dăhurilor rele și rătăcirilor proftvice credinței creștinești.

Și rostit-a Prea Sfința Sa, or căldă și emofionantă cuvântare celor de față, adresându-le cuvinte de mângâere și îndemn spre o viață nouă creștinească și cu adevărat românească.

Iar multimea îngeunuchiată în fața altarului improvizat în clădirea în care bolșevicii puneau la cale odată cu dărîmarea bisericilor și distrugerea credinței creștine, plîngeau de bucuria clipei de față, înălțând rugăciuni fierbinți către Tatăl cel ceresc, pentru că le-a hărăzit lor ziua mântuirii din iadul bolșevic.

Apoi Colonelul Constantin Popescu Corbul, Prefectul județului, în numele Transnistrienilor Râbnițeni a adus prinos de recunoștință P. S. S. Episcopului Veniamin pentru marea cinste ce le-a făcut, coborînd în mijlocul nărodului atât de doritor de duhovnicești cuvinte, bune și arhieresti îndemnuri.

Scrisu-s'a și semnatu-s'a de noi acest hrisov să rămână de pomenire pentru urmașii harnicilor Transnistrieni din acest blagoslovit ființ.

† Veniamin Wistor
Episcopul Garonebeșului

Colonel Const. D. Popescu Corbul
Prefectul județului Râbnița

Pr. Marcu Bănescu

Protodiacon Teodor Roșca

Îng. agr. insp. Virgil Giufec

O. Iacobescu

(Urmează)

Pr. Marcu Bănescu

Din Pastorală

P. S. S. Nicolae Colan.

Sosindu-ne târziu, publicăm abea acum un fragment din Pastorală de Crăciun a Prea Sfințitului Episcop al Clujului înstrăinat.

„Și dacă suntem un singur trup, să fim și un singur duh, *una cugetând* (Fil. II, 2) și *purtând sarcinile unii altora* (Rom. XIII, 1) cu frățească înțelegere și dragoste, silindu-ne a face toate câte sunt bine plăcute lui Dumnezeu și folositoare oamenilor și *căutând mai întâi împărăția lui Dumnezeu și dreptatea lui, ca toate celelalte să ni se adauge nouă* (Mat. VI, 33).

Așa să vă siliți a trăi, iubiții mei fii suflatești, nu numai la Crăciun, ci în toate zilele voastre; atunci veți dobândi pacea cugetului vostru și lauda cea dela Dumnezeu. Și nu este fericire mai mare și mai dulce decât aceea pe care ți-o dă pacea cugetului tău și binecuvântarea Tatălui celui din ceruri.

Trufia și nedreptatea vrăjmașului să nu vă întărească spre izbândirea de voi înșivă și spre facerea de rău — bine știind că *Dumnezeu celor mândri le stă împotrivă, iar celor smeriți le dă har* (I Petru V, 5) și nepierzând niciodată din ochii voștri cei duhovnicești făgăduința dată de Mântuitorul nostru Iisus

Hristos: că *celor răbdă până la sfârșit, acela se va mântui* (Mat. XXIV, 13).

Drept aceea, să nu se tulbure inima voastră, a celor ce pătimiți pe urma prăpădului mare ce s'a abătut asupra pământului; și desnădejdea să nu-și facă locaș în sufletul vostru. Ci mai vărtos vă mângăiați și vă întăriți întru credința că *celor ce iubesc pe Dumnezeu toate li se lucrează spre bine*.

Fiți tari și neclătinați în (această) credință; și sporiiți în lucrul Domnului pururea, bine știind că osteneala noastră nu este deșartă întru Domnul (I Cor. XV, 58), ca să aveți dreptul a nădăjdui și-a aștepta nu numai pacea și fericirea veacului acestuia, vestită de sfinții îngeri în noaptea de taină a Nașterii Domnului, ci și pacea și fericirea vieții celei vecinice, făgăduite de Dumnezeu...

Episcopul.

În epistolele în care sfântul părinte Ignatius Teoforul al Antiohiei se ocupă cu supunerea credincioșilor față de erarhie (Efeseni, Magnezieni, Tralieni, Filadelfieni și Smirneni), vorbind despre Episcop, îndeamnă pe credincioși să-l respecte și să meargă „mână în mână cu cugetul episcopului“. Ei nu trebuie să săvârșească nimica fără el, „văzând într'ansul puterea lui Dumnezeu“, el „fiind tipul părintelui“ și care „nu a câștigat oficiul prin sine însuși, nici prin oameni, nici pentru deșertăciune, ci în dragostea lui Dumnezeu Tatăl și a Domnului Iisus Hristos“.

De aceea ei trebuiesc să-l urmeze toți „precum Iisus Hristos Tatălui“.

Mă leg de aceste îndemnuri cu atât mai mult, cu cât sf. Ignatie, care a fost cel mai însemnat dintre părinții bisericești, a fost și episcop și reprezintă cea mai fierbinte dragoste pentru Domnul nostru Iisus Hristos, dragoste interpretată atât de fals de către protestanți. Pe de altă parte, ele ne duc tocmai în timpul secolului I, secol în care a trăit atât Domnul nostru Iisus Hristos, cât și sfinții Săi Apostoli, ai căror discipoli direcți au fost sfinții părinți și ale căror scrieri redau „cu fidelitate învățătura primită dela Apostoli“.

Fiind, deci, aceasta învățătura adevărată, ea păstrând în sine cea mai vie icoană a Domnului pe pământ și a apostolilor cari au continuat în graiu viu și în scris, propovăduirea adevărată, așa după cum l-au primit dela Mântuitorul nostru, este adevărată și concluzia despre episcopi, ca despre una dintre cele mai

înalte expresiuni a învățăturii creștine pe treapta ierarhiei, care este arătată ca instituție divină.

El este chipul lui Dumnezeu, zice sf. părinte în scrisoarea sa către Traleni III.

El este chipul lui Dumnezeu și este, deci, după „natura spirituală a sufletului” și prin libertatea conștiinței dobândite, cel mai aproape de asemănarea lui cu Dumnezeu.

În această calitate, Episcopul își îndeplinește cel mai bine misiunea, cultivând în raporturile sale pământești pe cele mai multe din însușirile Tatălui ceresc. El este bun, iubitor, înțelegător și cuprinde în inima sa aceeași dragoste pentru mântuirea oamenilor ca și Tatăl ceresc pentru mântuirea lumii.

Bunătatea lui dă fără să aștepte răsplată, iubirea lui vede în fiecare semen o creatură a lui Dumnezeu, un ins pe care dacă-l lovești suferă ca oricare altul, care este ființă omească, indiferent de gradul social, iar înțelegerea lui vede în tot ce trăiește în afara unei subordonări voite și libere la voința Tatălui ceresc, o rățacire și o nenorocire a aceluia, care trebuie îndreptat.

Este o înțelegere despre viață și lume, departe de orice formă și orice prejudecare nefirească a produsului social, pretins științific, modern și actual.

Este înțelegerea care luminează și îndreaptă, fiindcă cuprinde însuși cuvântul lui Dumnezeu. Ea exclude deci cu desăvârșire iubirea de arginți, egoismul și vanitatea, căci locul întâiu nu-l mai ocupă omul ci dragostea de Dumnezeu și cuvântul lui; și însemnează o abnegație dintre cele mai libere, dintre cele mai sincere și dintre cele mai fericite.

De aceea Episcopul, când a auzit chemarea lui Dumnezeu și s'a hotărât să-L urmeze, nu din calcul a făcut-o, după cum se exprimă răutăcioși și neînțelegători unii dintre laici, ci dintr'o iluminare pe care puțini o înțeleg. El a simțit minunea, a trăit-o și ca o încununare a tuturor speranțelor, pe deasupra tuturor descoperirilor, continuând învățătura lui Dumnezeu peste veacuri, el apare tot atât de senin și dumnezeesc, cu acelaș toiag simbolic pe care sfinții Apostoli își sprijineau oboseala în călătoria lor misionară. Ca și aceștia, el L-a auzit pe Domnul, L-a ascultat și L-a urmat mai bine decât toți. Urmându-L, i-a ascultat voia, i-a slujit și-l va sluji până la capăt și va zice întotdeauna ca și Ignatius în scrisoarea sa către Romani: „Eu scriu tuturor bisericilor și le spun, că de bună voie mor pentru Dumnezeu, de cumva voi nu mă împiedecați. Vă rog deci a nu-mi arăta bună-

voință nepotrivită cu timpul. Lăsați-mă să fiu prada animalelor sălbatice, prin ce ajung la Dumnezeu. Sunt grâul lui Dumnezeu, dinții animalelor sălbatice voiesc să mă macine, ca pâine curată să fiu a lui Hristos. Mai bine moriți animalele să-mi fie ele mormântul și nimic să nu lase din trupul meu, ca nimănui să nu fiu spre greutate după moartea mea. Atunci voi fi cu adevărat învățacelul lui Hristos”.

V. B.

Peripețiile unor finanțe*).

XX

Sucesorul chiriarhului Iosif în scaunul episcopesc al Caransepeșului, episcopul Dr. Vasile Lazarescu continuă acțiunea începută de antecesorii săi în ce privește internatul teologic.

Îndată ce se împlânzesc încâtva urmările aspre, provocate de conversiunea datoriiilor agricole și urbane, se pune în anul 1936 la ordinea zilei chestiunea internatului.

Fiind pe de o parte dormitoarele necorespunzătoare, pe de altă parte cu totul izolate de edificiul propriu zis al internatului, exceptând medicul Academiei teologice, dependențele din punct de vedere sanitar, având apoi în vedere, că proiectul de a se concentra toate încăperile internatului într'o singură clădire s'a putut executa numai în parte și considerând în fine, că Adunarea eparhială se pronunțase în repetate rânduri asupra necesității zidirii internatului, Consiliul eparhial hotărăște în anul 1936, ca zidirea edificiului internatului să se continue.

La stăruința episcopului Vasile se ridică, în acelaș an, în roșu, și în continuarea edificiului existent al internatului deocamdată două dormitoare împreună cu toate dependențele.

În toamna anului 1937 se termină partea cea nouă a edificiului, spesându-se de tot suma de 920.000 Lei.

Cum însă internatul nu era încă provăzut cu toate cele trebuincioase, s'a decis în primăvara anului 1937, ca tot în continuarea edificiului existent să se zidească în strada Protopop Tomici și o locuință atât pentru economul — administrator, cât și pentru spiritualul Academiei teologice, precum și o infirmerie.

Clădirea s'a început la mijlocul lunii Mai 1937, a costat 350.000 Lei și a fost predată destinațiunii în toamna anului 1938 împreună cu întreg edificiul internatului, care se terminase în amănunte.

* Vezi Nr. 10, 14, 16, 21, 24, 32, 33, 39, 45, din 1940 apoi Nr. 1, 4, 8, 13, 16, 17, 22, 30, 44 și 47 din 1941.

În chipul acesta ajunge internatul să aibă la dispoziție încăperile, de care avea nevoie, afară de un local, care să-i serviască de capelă.

Insistând Prea Sfințitul episcop Vasile, ca edificiul internatului să se întregiască și cu o sală mare, în care sală se instalează capela Academiei teologice, iar de asupra capelei se ridică un etaj, cheltuindu-se pentru această sală și etaj suma de 366.000 Lei.

Meritul ridicării edificiului cu mare cuprindere, care adăpostește internatul în întregime, revine în cea mai mare parte preoțimei noastre din eparhie, apoi instituțiilor și enoriașilor, cari au contribuit cu obolul lor, ca acest internat să ia ființă.

Pentru viitorul apropiat a rămas, ca să se facă posibilă prelungirea frontului cu etaj, situat peste drum de liceul „Traian Doda“, în scop de a fi plasată însași Academia teologică în acest despărțământ de edificiu ce se va zidi.

Ținem să observăm, că planul aripei ce urmează a se zidi cu etaj e alcătuit mai de mult în mare și numai în detalii ar trebui supus unei revizuirii înainte de a se executa.

Caracterizând sumar strădania de 25 de ani a celor trei episcopi, depusă în jurul înfăptuirii clădirii acestui internat putem zice, că chiriariul Miron a pus chstiunea internatului la ordinea zilei, îndrumându-se pe calea de a se ocupa de ea obștea eparhiei pe urma colectei lansate, arhiereul Iosif a grijit ani de-a rândul să se adune fonduri, ca din propriile puteri ale eparhiei să se poată aduce la îndeplinire proiectul internatului, iar episcopul Vasile a realizat pe teren ideea antecesorilor săi, după ce ei creaseră posibilitatea zidirii acestui internat în înfățișarea-i de astăzi.

Ierarhul Miron, pornind cu însuflețire la muncă, proiectase, ca într'un zid al internatului să fie adâncită la loc potrivit o placă de marmură, care să cuprindă numele celor ce au contribuit cu dania sau cu osteneala lor la acest monument de educație teologică. Nefiind însă zidirea pe sfârșite, proiectul acela n'a ajuns încă la executare.

În cununa realizărilor de viitor ale actualului Prea Sfințit episcop ar fi una din cele mai corespunzătoare intereselor Academiei teologice, ale eparhiei, precum și ale orașului nostru mutarea acestui înalt institut de învățământ în edificiul cu etaj ce s'ar ridica, dealatul frontului, în continuarea actualei clădiri a internatului, formând întreg complexul de zidiri: *Cetatea teologică în orașul Caransebeș.*

Aurel Moacă.

Pictură al fresco.

De: Pr. Ioan Nicorescu

Fiecare biserică ortodoxă trebuie să-și aibe hramul ei, care se alege dintre praznicile împărătești, ori ale Preacuratei, apostolilor și ale sfinților martiri. Hramul sau patronul sf. biserici ort. rom. din Logoj e „Adormirea Născătoarei de Dumnezeu“ și este eternizată această alegere nu numai prin sfințele moaște (relicvii) așezate în sf. prestol, ci și prin faptul că bătrânii logojeni, în frunte cu cel mai mare ctitor-binefăcător, fie-ertatul Gavril Guran, după unii Gurian, prin al cărui îndemn moral și material s'a ridicat măreața biserică a Logojului cu două turnuri, în mijlocul cărora se află locul-teren cel mai potrivit pentru eternizarea unui tablou al fresco. O altă pictură mai potrivită nici că putea alta să fie, ca „Adormirea Născătoarei de Dumnezeu“, hramul sf. biserici.

Să facem un scurt istoric al bisericii. Ea s'a zidit între anii 1759—1766. S'a pictat în două sau trei rânduri; la început, de către preotul Ștefan Zugrav; la anul 1819 s'a pictat iconostasul pentru a doua oară de către pictorul Giurcovici; iar pe la 1830 s'a pictat naia bisericii și pe la 1837, un ctitor, cu numele Ianăș Iorga, din Logoj, a plătit pictarea corului.

Că fost-a pictat dela început spațiul deasupra ușilor de intrare din frunte și cele două laterale, precum și locul dintre cele două turnuri ale bisericii, nu se poate ști. Se știu însă următoarele: pictorul Nicolae Popescu, născut în comuna Zorlenț-Mare, jud. Caraș, la 1835 a făcut școala de pictură din Viena și Roma, de unde reîntorcându-se se ocupa cu pictarea de biserici și portrete. Într'acel timp cade și pictarea locului dintre cele două turnuri cu „Adormirea Născătoarei de Dumnezeu“, hramul bisericii și tablourile deasupra ușilor, reprezentând îngeri.

Pictura a fost executată frumos, în stil apusean și a înfrumșețat biserică Logojului aproape $\frac{1}{4}$ de secol. Talentatul pictor moare în Logoj la 29 Dec. 1877, în etate de abia 42 ani.

Dar dintele timpului, care roade și nimiceste orișice lucru, cum picătura de apă căzând, cu timpul, găurește piatra, așa și aci a spălat frumoasa pictură, astfel că, puțin se mai cunoaște din tot ce a fost. Tabloul era pictat în oleu și conform ritului și cântărilor noastre bisericesti. Apostolii se postaseră în

jurul patului și mulțime de îngeri se vedea coborînd din cer.

Noul tablou, în fresco, pe același loc, pictat de d-l profesor-pictor Anastasiu Demian, tot „Adormirea Maicii Domnului“, e pictat în stil curat bizantin și în deplină consonanță cu cântările Bisericii noastre, după modelul dela muntele Athos.

Toată lumea ce trecea, admira pe profesor, cum picta în fresco, fără a desemna mai înainte și cum lucra de precis și repede. Când tabloul a fost gata, lumea se mira, căci atât ca mărime cât și execuție, n'are păreche în țară. Dar se și întreba, cum se explică, că Iisus e prezent în tablou și ține în brațe chipul, în miniatură, al Preacuratei Maicii Sale? Și nu se putea nimeni dumiri, de înțelesul acestui fresco, până acum neobicinuit în pictura noastră bisericească. Am întrebat profeții, intelectualii și lumea ce trecea, și ni s'a spus că e după modelul dela muntele Athos.

Răspunsul era prea vag și nu-l înțelegeam și cu atât mai ales căutam să înțelegem mărețul fresco al „Adormirii Maicii Domnului“.

Am căutat să aflu înțelesul tabloului și să-mi explic prezența Fiului, cu Maica Sa în brațele Sale, și l-am aflat în epistola lui Dionisie Areopagitul, primul episcop al Atenei, scrisă la insistența celui mai bun prieten al său, Tit, episcopul din Creta, care dorea să știe tradiția sfântă despre Adormirea Născătoarei de Dumnezeu.

Areopagitul era competent în această materie, deoarece, ca pelerin, vizitase sfântul mormânt al Mântuitorului și și-a notat toate cele ce s'au întâmplat la Adormirea Maicii Domnului, se înțelege, după cele auzite în Ierusalim. Și aceasta a fost pe timpul împăratului Iulian apostatul, care a nimicit templul din Ierusalim și murind el pe la 363, ori 364, s'a ținut pelerinajul acesta.

În această scrisoare, spune cu de-a-măruntul despre toate cele ce s'au întâmplat la Adormirea Preacuratei: cum apare Domnul pe un tron înconjurat de mulțime de îngeri, cu Heruvimi și Serafimi, cu care ocaziune Fiul Său îi vestește că a sosit vremea mutării Ei de pe pământ la Cer. Sufletul îl ia la Sine, iar trupul, pentru puțin timp, se va îngropa, iar după aceea îl va așeza în raiu.

La această veste, Preacurata se întoarce către Fiul Ei, care străjuia la pat, și-L roagă: „Doamnă, Iisuse Hristoase, care toate le pli-

nești în Cer și pe pământ, către Tine mă întorc cu umilita mea rugăciune: în tot timpul și locul, când se va chema numele meu, sfințește locul și glorifică pe cei ce Te măresc pe Tine pentru numele meu și primește dela unii ca aceia orice jertfă, cerere cu stăruință și rugăciune.“

Așa rugându-se Maica Preacurată, Domnul îi răspunde:

„Bucură-te și să se veselească sufletul Tău, că tot Harul Ți s'a dat, dela Părintele Meu, cel din Cer, și dela Mine și Sfântul Duh. Tot sufletul, care Te va chema, nu se va rușina, ci va afla iertare și mângăere și un cuvânt sprijinitor, atât în lumea aceasta, cât și în cea viitoare, în fața Tatălui Meu cel din Cer.“

Această, cea mai aleasă mărturie a Bisericii noastre, care a pătruns prin viziune sfântă și în tainele îngerești, ni-a lăsat această tradiție, un fel de semi-dogmă, care se adevărește și de cântările liturgice, dovedindu-ne pe deplin, că Mântuitorul a fost de față la trecerea din lumea aceasta a Preacuratei, și tainic a primit în sfintele Sale brațe pe Maica Lui.

Așa se explică tabloul al fresco al „Adormirii Maicii Domnului“, cu Iisus de față și luând trupul cel preacurat în brațele Sale.

Apostolul Iacob, episcopul Ierusalimului și fratele său Simon, care cel dintâi a suferit martiriu pe la 106, în vârstă de 120 ani, se presupune că și ei au fost de față la Adormirea Născătoarei de Dumnezeu, și tot așa și sf. Ciril, care a fost la Ierusalim după martiriul apostolului Iacob, dela 348 (349)—386, și dela acesta va fi luat cunoștință Dionisie Areopagitul de detaliile sfintei Adormiri. Și e posibil, pentru că sf. Ciril a fost în scaunul lui Iacob cu 15 ani înainte de a se face pelerinajul la sf. Mormânt.

Mai sunt și alte mărturii, dela cari ne încredințăm, că Mântuitorul a fost de față la Adormirea Preacuratei.

Așa, sf. păr. Andrei, arhiepiscopul Critului, cunoștea tradiția sfântă despre Adormirea Preacuratei. Născut în Damasc, a fost mult timp monah în Ierusalim, de unde și numele de „Ierusalimiteanul“, mai apoi arhiepiscop în Creta (712), iar pe la 720 a încetat din viață. E semnificativ, că în 3 cuvântări consecutive a vorbit despre sfânta Adormire.¹

1. Migno, s. gr. T. 97, I, p. 1045—1071; II, p. 1071—1090; III, p. 1090—1110.

Deasemenea și patriarhul German,² al Constantinopolului, precum și contemporanul său Ioan din Damasc (Damascenul), fiecare a ținut câte 3 cuvântări despre Adormirea Maicii Domnului.

Atât mărețul fresco, așa de bine reușit, cât și pictura din interiorul bisericii, tot în fresco și stil bizantin, la care lucrează singur, îl înalță pe profesorul-pictor Anastasie Demian în rândul celor mai de seamă, recomandându-l prin artisticul lucrărilor ce-i ies din mâni.

Ș T I R I

Personale. Prea Sfinția Sa Episcopul Veniamin Nistor a călătorit Luni în 19 Ianuarie la București având de rezolvat mai multe chestiuni oficiale.

Consfătuire. Sâmbătă în 17 Ianuarie a. c., orele 5 p. m., întreg clerul din Caransebeș a fost convocat de P. S. Sa Episcopul Veniamin Nistor la reședința episcopescă, la o importantă consfătuire.

Prea Sfinția Sa, în grija cea mare ce o are pentru această episcopie, cu un trecut atât de glorios, să progreseze, arată cucernicilor preoți adunați în număr atât de mare, că astăzi mai mult ca oricând, preoțimea nu poate sta nepăsătoare la răscrucea grea în care se află și neamul nostru alături de celelalte.

Astăzi, când atâta jale s'a pogorit în casele credincioșilor noștri, în miez de iarnă g ea unii fără îmbrăcăminte, unii fără căldură sau hrană; alții suferind în urma plecării sprijinului lor unic departe, pentru a ne apăra și asigura liniștea căminurilor noastre, iar alții jeluind adânc pe cei plecați pentru totdeauna dela ei, se cuvine ca și noi să contribuim, fiecare cu ceva, la zidirea Panteonului Statului, la consolidarea Neamului și la progresarea sfintei noastre Biserici strămoșești.

P. S. Sa dă anumite înviațiuni în ce privește pornirea apostolatului nostru în aceste vremuri.

Face propunere ca Dumineca Ortodoxiei din acest an să fie sărbătorită cu un fast deosebit, date fiind împrejurările locale de aici, ce tind a se cimeta și schițează și planul proiectat pentru această serbare. Îndeamnă pe toți preoții adunați, consilieri, profesori de teologie, catiheți, preoți din gremiu, preoți dela parohii și preoți pensionați, ca fiecare să-și dea aportul pentru un suflu nou de viață duhovnicească în acest centru episcopesc. Predica de fiecare Duminecă și sărbătoare să ne fie o problemă căreia să-i dăm toată importanța cuvenită, iar cei ce pot și mai mult, să contribuie prin scrișul lor, mai întâiu la tipărirea de broșuri de propagandă, în cari să se atingă probleme locale, cari să se tipă-

rească trimestrial și mai târziu câte una în fiecare lună și apoi, prin diferite articole de actualitate, să fie ajutat redactorul „Foi Diecezane” la redactarea acestui organ, înspre care sunt ațintite multe priviri.

În urma acestor îndemnuri, mai vin cu propuneri: consilierul eparhial Prot. ic. stfor Romul G. Ancușă, arătând că, atât la noi, cât și în alte eparhii, se simte nevoia unei foi pentru popor, în care să se atace problemele locale, și combată relele cuibărite printre credincioși, în așa fel, ca să-i facem să citească această foaie și să-i putem readuce la Biserica strămoșească. În consecință propune ca, până la înfăptuirea acestui desiderat, să se tipărească un supliment pentru popor la „Foaia Diecezana”, care să fie distribuit în mod gratuit acestor credincioși ce au apucat căi greșite.

Prof. Dr. Petru Rezuș propune tipărirea unei reviste cu caracter teologic care e singurul mijloc de manifestare în afară și să se facă misionarism ca și în trecut pe întreg cuprinsul eparhiei.

I. P. C. Sa Arhim. Dr. Laurențiu Busuioc face anumite propuneri în legături cu situația locală; P. C. Sa Părintele prof. în pensie Teodor Șandru face unele observări și propuneri în legătură cu ținerea predicii și descrie și alte învățături scoase din experiența vieții C. Sale, iar Păr. prof. protopresb. Dr. Gheorghe Cotoșman ne îndeamnă ca, prin predica vieții noastre și a familiei noastre, să premergem cu exemplu și face și alte observări în legătură cu catehizația și trecerea la pastorația individuală în aceste vremuri.

După ce mai iau și alții cuvântul, fiind ora înaintată, P. S. Sa le mulțumește tuturor pentru contribuția Cucernicilor lor și apoi se delegează P. On. cons. ref. Prot. ic. stfor Romul G. Ancușă spre a întocmi lista predicilor până la sf. ap. Petru și Pavel, se alege comisia care să studieze programul serbării Duminecii ortodoxiei și a subiectelor ce vor avea să se dea elevilor spre tratare, ca cele mai bune lucrări să fie apoi cetite și premiate în cadrul acelei sărbătoriri.

Promițând P. S. Sa tot concursul, nelimitat, pentru ducerea la bun sfârșit a tuturor problemelor sulevate și înfăptuirea lor în timpul cel mai scurt, Cucernicii preoți adunați se despart cu sufletele pline de elanul unei munci cât mai folositoare Bisericii și Neamului nostru.

24 Ianuarie la frații de dincolo. În „Dacia” am aflat o interesantă corespondență datorită colaboratorului nostru preot Traian Constantin, anume că 24 Ianuarie va fi sărbătorit cu mare amploare de către frații noștri din Banatul fost iugoslav. Nu știm asupra acestor pronosticuri nimic precis; ceace-i adevărat, e că frații noștri contribuie cu toate mijloacele lor la eforturile noastre, deși între actualele împrejurări și ei săracii o duc greu. Nădăjduim că ceasul deplinei uniri nu este departe...

„Generalul Ion Dragalina”. Vom reproduce în numărul nostru viitor un articol cu titlul de mai sus aparut în „Nădejdea” din Vârșeț. Mai înainte de a apărea acel articol, o scrisoare particulară trecând granița

² Migne, s. gr. T. 98, I, p. 339—347; II, p. 347—359; III, p. 359—372.

convențională, mărturisirea aceeași dorință, care pornește la capătul acestui adânc simțit articol. Iar astăzi scrie: „în vederea ridicării monumentului lui Ion Drăgălina am apelat și la parohiile care aparțin Aradului, ca să ne arătăm solidare, fiind și ele în Banat. Eu am adunat până acum . . . ; ajutor armatei . . . Se trezesc Românii noștri. Așteptăm ziua triumfală. Drăgălina (și tata și fiul) la noi întruchiează un simbol . . .”

Conferințele preoțești s'au ținut în aproape toate protopopiatele în luna trecută. Cea dintâi s'a ținut în Bocșa, în luna Octombrie. Mai apoi celelalte. Informațiuni detaliate am publicat despre conferințele din Caransebeș și Logoj. Cu toate acestea, probleme importante s'au desbatut peste tot; importante contribuții aducând în desbatere, apoi, înșiși preoții. Comunicările și sugestiile date ici-colo de către P. S. Sa au imprimat conferințelor un ritm mai viu, făcând să se simtă dinamismul unității de comandament. Intru cât timpul va permite, vom reveni, pe baza actelor intrate, la conferințele asupra cărora nu s'a insistat aparte.

„**Oastea Domnului**” activează ici-colo, mulțumită îndrumării preoților, cu rezultate foarte bune. Așa, în Teregova, acum câteva săptămâni, într'o mare întrunire, ostașii s'au bucurat în comun, întâlnindu-se din mai multe sate deodată. Preotul Dr. Traian Coșeriu le-a dat sfaturi și îndrumări, iar pâr. D. Stoichescu le-a dat o instructivă predică. Subliniem atașarea la această acțiune de înviore a credinței, a d-lui Dr. V. Mircu, nedic în Logoj. D-Sa a participat la sârbătoarea sf. Nicolae la o întrunire în Cuptoare; altădată încă ține cu ostașii la drumuri și bucurii . . .

Hainele calde ce mai sunt adunate de Cucericii preoți, să fie trimise cât mai curând încoace. Dăruitorii — indicând numele — vor primi mulțumiri dela înșiși soldații de pe front cari poartă ofranda inimilor lor caritabile.

Situația războiului. Cu toată înăsprirea timpului, pe frontul de Est situația nu e cu nimic complicată. Dimpotrivă, mulțumită eroismului armatelor noastre, a fost cucerită Feodosia, biruitorii îndreptându-se spre Sevastopol. În Pacific, Japonezii cuceresc teren tot mai repede și mai mult. Situația Angliei e precară, fiind iminent atacul și, firește, cucerirea Singapurului, bastionul Imperiului Britanic în Pacific.

În atențiunea preoților. Cuc. preoți sunt rugați a trimite pentru publicare, la redacția acestei foi, rapoarte scurte — scrise numai pe o parte — despre orice manifestare religioasă, întruniri ale cercurilor religioase, ale Oastei Domnului și altele, demne de reamărcat.

Fiind sub tipar
în curând va apare:

Carte de Rugăciuni

pentru trebuințele drept-
măritorilor creștini.

Redactor responsabil NICOLAE CORNEAN consilier eparhial

Notă oficială

Nr. 33 E. ex 1942.

Ministerul Culturii Naționale și al Cultelor cu adresa Nr. 68015/1041 din 30 Decembrie 1941, ne aduce la cunoștință că potrivit comunicării Ministerului de Finanțe, făcută cu adresa Nr. 700796 din 1941, alocația de copii prevăzută la art. 25 din codul Funcționarilor publici nu se va mai acorda funcționarilor publici care au copii în școli în care primesc gratuit întreținerea completă dela Stat, (hrană, îmbrăcăminte, dormit).

Această dispoziție se aplică atât în privința copiilor în vârstă peste 16 ani cât și în privința acelor sub 16 ani, cu începerea dela 1 Ianuarie 1942.

Părinți cari au copii și primesc indemnizațiile respective vor face declarații scrise pe a lor răspundere, dacă au sau nu copii în această situație indicând și școala în caz afirmativ.

Declarațiile iscalite se vor trimite până la data de 15 Ianuarie a. c. Oficiului protopresbiteral, care le va înainta pe lângă tablou, Consiliului eparhial, până la cel târziu 30 Ianuarie a. c.

Caransebeș, la 5 Ianuarie 1942.

Episcop:
† VENIAMIN

Secretar eparhial:
Pr. Petru Toma

Cărți de predici

de I. P. S. S. Patriarh NICODIM
cuprinzând: predici catihetice, cuvântări apologetice, cuvântări la postul mare, cuvântări liturgice etc.

Obiecte de cult

poliandre din alamă masivă, tavă pentru anaforă, cruce pentru mōltit-felnic, cădelnițe, sfeșnice, ripizi etc.

Cărți de ritual

Evanghelie de alpaca argintat cu colțuri pe plus, Evanghelie din metal, în întregime de alpaca etc.

se află spre vânzare la:

Librăria Diecezană, Caransebeș.